

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО
ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ
ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ
ПОСЛУГ**

вул. Сім'ї Бродських, 19, м. Київ, 03057

**ПРОПОЗИЦІЇ
до проєкту регуляторного акту**

06 лютого 2024 року Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, оприлюднила проєкт постанови «Про внесення змін до Методики визначення розмірів нормативних та виробничо-технологічних втрат/витрат природного газу при здійсненні розподілу природного газу».

Проєктом передбачено удосконалення положень Методики в частині врахування втрат природного газу на ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що передані Оператору ГРМ у експлуатацію на підставі відповідного договору.

Вважаю, що проєкт змін до Методики потребує певного уточнення з метою уникнення подвійного врахування втрат природного газу на ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП.

Належному обґрунтуванню пропозицій перешкоджає та обставина, що НКРЕКП не зазначає, ким і як ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП передані оператору ГРМ в експлуатацію та на підставі якого договору.

Законодавство, що регулює відносини на ринку природного газу, містить декілька договорів про передачу в експлуатацію майна оператору ГРМ.

Так, постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2022 року № 1335 «Про врегулювання питання використання газорозподільних систем або їх складових» погоджена пропозиція Міністерства енергетики щодо укладення відповідно до примірного договору, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02 2017 року № 95 «Про забезпечення ефективного використання газорозподільних систем або їх складових», з товариством з обмеженою відповідальністю «Газорозподільні мережі України» договорів експлуатації газорозподільних систем або їх складових.

Відповідно до пунктів 5, 7 примірного договору, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02 2017 року № 95 «Про забезпечення ефективного використання газорозподільних систем або їх складових» право власності на майно, надане за цим договором, належить державі. Надане в експлуатацію майно обліковується на балансі оператора.

Виконання оператором наведених вище пунктів примірного договору безпосередньо стосується інтересів Держави, оскільки оператор щороку здійснює відрядження плати за надане в експлуатацію майно, що належить державі та обліковується на балансі оператора, у розмірі 10 (десяти) відсотків його залишкової балансової вартості.

Іншим договором є договір на експлуатацію складових газорозподільної системи, передбачений Додатком 3 до Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 року № 2494.

Зазначений договір не містить обов'язку операторів обліковувати передане майно на балансі. Враховуючи, що право власності на таке майно до операторів не переходить, скоріш за все оператори обліковують його на позабалансових рахунках. Хоча це слід з'ясовувати у кожного конкретного оператора.

При цьому, майже аналогічні за змістом умови містилися у Типовому договорі на експлуатацію складових Єдиної газотранспортної системи України (між власниками та газотранспортними або газорозподільними підприємствами), затвердженому постановою НКРЕ від 07.03.2013 року № 228.

Протягом тривалого часу не існувало необхідності у визначенні окремо майна, що знаходяться на балансі оператора ГРМ та/або майна, переданого оператору ГРМ в експлуатацію на підставі відповідного договору.

З метою уникнення можливою неоднозначності, коли оператор, отримавши майно в експлуатацію та обліковуючи його на балансі, подає до НКРЕКП інформацію про втрати одночасно по двом позиціям:

1) на ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що передані Оператору ГРМ в експлуатацію на підставі відповідного договору та знаходяться на балансі Оператора ГРМ.

2) на ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що передані Оператору ГРМ в експлуатацію на підставі відповідного договору.

Тому пропоную визначити, що враховуються втрати природного газу на ГРП та ШРП, передані Оператору ГРМ у експлуатацію на підставі відповідного договору та не знаходяться на його балансі.

Детальні пропозиції подаються у вигляді порівняльної таблиці відповідно до постанови НКРЕКП від 30.06.2017 року № 866.

З повагою

«15» лютого 2024 року

Олег БАКУЛІН,
адреса для листування:
вул. Вишгородська, 38 кв.54,
м. Київ, 04114
тел.067-780-77-00,
ел.пошта: bakulin2006@ukr.net

Зауваження та пропозиції

до проекту постанови НКРЕКП «Про внесення змін до Методики визначення розмірів нормативних та виробничо-технологічних втрат/витрат природного газу при здійсненні розподілу природного газу»

Поточна редакція Методики	Проект Постанови	Зауваження та пропозиції	Обґрунтування
3. Порядок розрахунків нормативних втрат газу під час його розподілу газорозподільними системами			
<p>3.7. Загальний обсяг нормативних втрат газу (Q_B) за відповідний період визначається за формулою</p> <p>...</p> <p>Q_{B21} - нормативні втрати газу за відповідний період за умовної нормативної герметичності обладнання та приладів ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, КБРТ, м³, визначаються згідно з додатком 4 до цієї Методики за умовним вхідним діаметром регулятора, вхідним тиском, типом та кількістю газового обладнання та приладів і кількістю діб у звітному періоді та розраховуються за формулою</p> $Q_{B21} = f(D_{у\text{вх}}, P_{\text{вх}}, \text{тип обладнання}), \quad (4)$ <p>тип обладнання - ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що знаходяться на балансі Оператора ГРМ, у яких розміщені регулятори тиску, що не потребують для своєї роботи стороннього джерела енергії (газу); комбіновані будинкові регулятори тиску газу (КБРТ);</p>	<p>3.7. Загальний обсяг нормативних втрат газу (Q_B) за відповідний період визначається за формулою</p> <p>...</p> <p>Q_{B21} - нормативні втрати газу за відповідний період за умовної нормативної герметичності обладнання та приладів ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, КБРТ, м³, визначаються згідно з додатком 4 до цієї Методики за умовним вхідним діаметром регулятора, вхідним тиском, типом та кількістю газового обладнання та приладів і кількістю діб у звітному періоді та розраховуються за формулою</p> $Q_{B21} = f(D_{у\text{вх}}, P_{\text{вх}}, \text{тип обладнання}), \quad (4)$ <p>тип обладнання - ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що знаходяться на балансі Оператора ГРМ та/або передані Оператору ГРМ в експлуатацію на підставі відповідного договору, у яких розміщені регулятори тиску, що не потребують для своєї роботи стороннього джерела енергії (газу); комбіновані будинкові регулятори</p>	<p>3.7. Загальний обсяг нормативних втрат газу (Q_B) за відповідний період визначається за формулою</p> <p>...</p> <p>Q_{B21} - нормативні втрати газу за відповідний період за умовної нормативної герметичності обладнання та приладів ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, КБРТ, м³, визначаються згідно з додатком 4 до цієї Методики за умовним вхідним діаметром регулятора, вхідним тиском, типом та кількістю газового обладнання та приладів і кількістю діб у звітному періоді та розраховуються за формулою</p> $Q_{B21} = f(D_{у\text{вх}}, P_{\text{вх}}, \text{тип обладнання}), \quad (4)$ <p>тип обладнання - ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що знаходяться на балансі Оператора ГРМ та/або передані Оператору ГРМ в експлуатацію на підставі відповідного договору та не знаходяться на балансі оператора ГРМ, у яких розміщені регулятори тиску, що не потребують для своєї</p>	<p>З метою уникнення можливою неоднозначності, коли оператор, отримавши майно в експлуатацію та обліковуючи його на балансі, подає до НКРЕКП інформацію про втрати одночасно по двом позиціям:</p> <p>1) на ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що передані Оператору ГРМ в експлуатацію на підставі відповідного договору та знаходяться на балансі Оператора ГРМ.</p> <p>2) на ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що передані Оператору ГРМ в експлуатацію на підставі відповідного договору.</p> <p>Тому пропоную визначити, що враховуються втрати природного газу на ГРП та ШРП, що передані Оператору ГРМ у експлуатацію на підставі відповідного договору та не знаходяться на його балансі.</p>

	тиску газу (КБРТ);	роботи стороннього джерела енергії (газу); комбіновані будинкові регулятори тиску газу (КБРТ);	
<p>Q_{B22} - нормативні втрати газу за відповідний період, що виникають унаслідок спрацювання запобіжно-скидних клапанів ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що знаходяться на балансі Оператора ГРМ, та внаслідок спрацювання скидних клапанів комбінованих регуляторів КБРТ, м³, визначаються згідно з додатком 5 до цієї Методики за кількістю газового обладнання, умовним діаметром вихідного патрубка ЗСК, тиском на виході регулятора (на вході ЗСК) і кількістю діб у звітному періоді та розраховуються за формулою</p> $Q_{B22} = f(D_{уЗСК}, P_{вих}), \quad (5)$ <p>де $D_{уЗСК}$ - умовний діаметр вихідного патрубка ЗСК, мм; $P_{вих}$ - тиск газу на виході регулятора (на вході ЗСК), кгс/см². Нормативні втрати газу, що виникають внаслідок спрацювання запобіжно-скидних клапанів ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, КБРТ, визначені на основі пропускної здатності ЗСК та граничного значення тривалості випуску газу через ЗСК. Граничне значення тривалості випуску газу через ЗСК, отримане за умови періодичного проведення їх</p>	<p>Q_{B22} - нормативні втрати газу за відповідний період, що виникають унаслідок спрацювання запобіжно-скидних клапанів ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що знаходяться на балансі Оператора ГРМ та/або передані Оператору ГРМ в експлуатацію на підставі відповідного договору та внаслідок спрацювання скидних клапанів комбінованих регуляторів КБРТ, м³, визначаються згідно з додатком 5 до цієї Методики за кількістю газового обладнання, умовним діаметром вихідного патрубка ЗСК, тиском на виході регулятора (на вході ЗСК) і кількістю діб у звітному періоді та розраховуються за формулою</p> $Q_{B22} = f(D_{уЗСК}, P_{вих}), \quad (5)$ <p>де $D_{уЗСК}$ - умовний діаметр вихідного патрубка ЗСК, мм; $P_{вих}$ - тиск газу на виході регулятора (на вході ЗСК), кгс/см². Нормативні втрати газу, що виникають внаслідок спрацювання запобіжно-скидних клапанів ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, КБРТ, визначені на основі пропускної здатності ЗСК та граничного значення тривалості випуску газу через ЗСК. Граничне значення тривалості випуску газу через ЗСК, отримане за умови</p>	<p>Q_{B22} - нормативні втрати газу за відповідний період, що виникають унаслідок спрацювання запобіжно-скидних клапанів ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що знаходяться на балансі Оператора ГРМ та/або передані Оператору ГРМ в експлуатацію на підставі відповідного договору та не знаходяться на балансі оператора ГРМ, та внаслідок спрацювання скидних клапанів комбінованих регуляторів КБРТ, м³, визначаються згідно з додатком 5 до цієї Методики за кількістю газового обладнання, умовним діаметром вихідного патрубка ЗСК, тиском на виході регулятора (на вході ЗСК) і кількістю діб у звітному періоді та розраховуються за формулою</p> $Q_{B22} = f(D_{уЗСК}, P_{вих}), \quad (5)$ <p>де $D_{уЗСК}$ - умовний діаметр вихідного патрубка ЗСК, мм; $P_{вих}$ - тиск газу на виході регулятора (на вході ЗСК), кгс/см². Нормативні втрати газу, що виникають внаслідок спрацювання запобіжно-скидних клапанів ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, КБРТ, визначені на основі пропускної здатності ЗСК та граничного значення тривалості випуску газу через ЗСК. Граничне значення тривалості випуску газу через</p>	<p>З метою уникнення можливою неоднозначності, коли оператор, отримавши майно в експлуатацію та обліковуючи його на балансі, подає до НКРЕКП інформацію про втрати одночасно по двом позиціям:</p> <p>1) на ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що передані Оператору ГРМ в експлуатацію на підставі відповідного договору та знаходяться на балансі Оператора ГРМ.</p> <p>2) на ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що передані Оператору ГРМ в експлуатацію на підставі відповідного договору.</p> <p>Тому пропоную визначити, що враховуються втрати природного газу на ГРП та ШРП, що передані Оператору ГРМ у експлуатацію на підставі відповідного договору та не знаходяться на його балансі.</p>

технічного огляду, встановленого Правилами, та на основі результатів статистичних досліджень, становить $t = 0,15$ год/місяць на один ГРП, ГРПБ, ШРП, КБРТ; ...	періодичного проведення їх технічного огляду, встановленого Правилами, та на основі результатів статистичних досліджень, становить $t = 0,15$ год/місяць на один ГРП, ГРПБ, ШРП, КБРТ; ...	ЗСК, отримане за умови періодичного проведення їх технічного огляду, встановленого Правилами, та на основі результатів статистичних досліджень, становить $t = 0,15$ год/місяць на один ГРП, ГРПБ, ШРП, КБРТ;	
3.8. До нормативних втрат газу Оператора ГРМ відносяться: ... 5) нормативні втрати газу на ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що знаходяться на балансі Оператора ГРМ; ...	3.8. До нормативних втрат газу Оператора ГРМ відносяться: ... 5) нормативні втрати газу на ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що знаходяться на балансі Оператора ГРМ та/або передані Оператору ГРМ в експлуатацію на підставі відповідного договору;	3.8. До нормативних втрат газу Оператора ГРМ відносяться: ... 5) нормативні втрати газу на ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що знаходяться на балансі Оператора ГРМ та/або передані Оператору ГРМ в експлуатацію на підставі відповідного договору та не знаходяться на балансі оператора ГРМ,;	З метою уникнення можливою неоднозначності, коли оператор, отримавши майно в експлуатацію та обліковуючи його на балансі, подає до НКРЕКП інформацію про втрати одночасно по двом позиціям: 1) на ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що передані Оператору ГРМ в експлуатацію на підставі відповідного договору та знаходяться на балансі Оператора ГРМ. 2) на ГРП, ГРПБ, ГРУ, ШРП, що передані Оператору ГРМ в експлуатацію на підставі відповідного договору. Тому пропоную визначити, що враховуються втрати природного газу на ГРП та ШРП, що передані Оператору ГРМ у експлуатацію на підставі відповідного договору та не знаходяться на його балансі.

«15» лютого 2024 року

Олег БАКУЛІН